

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

ЛИПНА МАРТА АНДРІЇВНА

УДК 336.64

**МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ З МЕТОЮ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ
ТОВ «АГРОЦЕНТР ТЕХНОЛОГІЙ
072 «Фінанси, банківська справа та страхування».**

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня “магістр”

Тернопіль – 2018

Робота виконана на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
Константюк Наталія Іванівна,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана
Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, професор
Федорович Роман Володимирович,
професор кафедри промислового
маркетингу,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана
Пулюя

Захист відбудеться 22 лютого 2018 р. о 11:30 год. на засіданні екзаменаційної комісії № 55 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Перехід економіки України до ринкових відносин, який супроводжувався радикальним реформуванням виробничого сектору, викликав докорінні зміни економічного середовища. Однак, ринкові механізми при зміні функцій державного регулювання в трансформаційній економіці не створили умови для сталого економічного розвитку. Економічна ситуація в промисловому виробництві протягом майже всього періоду державної незалежності України ускладнювалася платіжною кризою, зниженням прибутковості діяльності суб'єктів господарювання, зростанням частки збиткових підприємств та скороченням їх фінансових ресурсів.

Забезпечення фінансової стійкості підприємств, стабільності їх функціонування є основним напрямом макроекономічної стабілізації, оскільки макроекономічна і макрофінансова стабілізація в короткостроковому та в довгостроковому періодах є тим економічним середовищем, в якому створюються сприятливі умови для підприємств. Діяльність виробничих підприємств потребує зміцнення їх фінансової стійкості в умовах адаптації до ринкової моделі розвитку економіки.

Окремі складові теоретичного фундаменту зміцнення фінансової стійкості підприємств містяться в працях вітчизняних економістів: М.Білик, І.Бланка, Г.Кірейцева, В.Суторміної, Г. Савицької, В.Савчука, О.Терещенко.

Щоб забезпечити «виживання» підприємства в умовах ринку, управлінському персоналу потрібно оцінювати можливі і доцільні темпи його розвитку з позиції фінансового забезпечення, виявляти доступні джерела засобів, забезпечуючи тим самим стійке положення підприємству. Визначення стійкості на етапі розвитку комерційних і виробничих відносин необхідно не тільки для самих підприємств, але і для партнерів, що приймають особисту участь у їх фінансовій і господарській діяльності. Це розуміється бажанням мати інформацію про стабільність, фінансове благополуччя і надійність свого замовника чи клієнта. Тому усе більша кількість контрагентів починає виявляти інтерес до аспекту вивчення та оцінки фінансової стійкості конкретного підприємства.

Необхідність належної оцінки фінансової стійкості та пошук шляхів її зміцнення на вітчизняних підприємствах вимагають підкріплення відповідними теоретичними дослідженнями та належних методичних підходів. Саме об'єктивна потреба підприємств в удосконаленні управління фінансово-господарською діяльністю на основі зміцнення їх фінансової стійкості і обумовили актуальність теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою даного дослідження виступає теоретичне обґрунтування економічної сутності, необхідність оцінки фінансової стійкості у діяльності господарюючих суб'єктів, виявлення базисних факторів формування та зміцнення фінансової стійкості з метою її підвищення на прикладі ТОВ «Агроцентр технологій».

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання:

- здійснити науково-теоретичне дослідження економічної сутності та необхідності оцінки фінансової стійкості у діяльності господарюючих суб'єктів;

- представити методичні підходи до оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання;

- провести оцінку фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій»;

- здійснити аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства;

- представити шляхи оптимізації структури капіталу підприємства з метою підвищення його фінансової стійкості;

- розробити стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві;

- здійснити моделювання фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» з метою її підвищення.

Об'єкт дослідження – загальні науково-теоретичні та методичні підходи щодо оцінки фінансової стійкості підприємства та шляхів її зміцнення у діяльності ТОВ «Агроцентр технологій».

Предмет дослідження – особливості здійснення оцінки фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій».

Методи дослідження. Метод діалектичного пізнання; прийоми спостереження, групування, класифікації, порівняння; економічний аналіз; фінансовий аналіз; метод синтезу; статистичний аналіз; метод узагальнення.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі, нормативні та інструктивні матеріали, наукові публікації, монографії, а також фінансова звітність ТОВ «Агроцентр технологій».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

- поглиблено трактування поняття «фінансова стійкість підприємства»;

- розроблено стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві ТОВ «Агроцентр технологій».

Практичне значення одержаних результатів. Розвиток теорії та практики досліджуваної проблеми дає змогу вирішувати питання стосовно розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на підвищення фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві.

Апробація результатів роботи та публікації. За результатами дослідження опубліковано тези доповідей для участі у Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні особливості формування і управління інноваційним потенціалом регіонального розвитку туризму та рекреації із залученням молодіжного ресурсу» (м. Тернопіль, 15-17 жовтня 2015 року) та Міжнародній науково-практичній конференції студентів і молодих учених «Соціально-економічні аспекти розвитку економіки» (м. Тернопіль, 27-28 квітня 2017 р.).

Структура та обсяг дослідження. Дипломна робота складається із вступу, шести розділів, висновків та пропозицій, додатків. Загальний обсяг дипломної роботи складає 132 сторінки. Список використаних джерел налічує 119 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, методи та теоретичну базу дослідження, обґрунтовано наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Методичні аспекти оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання» розглянуто економічну сутність та необхідність оцінки фінансової стійкості у діяльності господарюючих суб'єктів, базисні фактори формування та зміцнення фінансової стійкості підприємства. Також здійснено дослідження методичних підходів до оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання.

Фінансова стійкість є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства з позиції довгострокової перспективи. Вона відображає здатність підприємства відповідати за свої борги й зобов'язання та нарощувати економічний потенціал. Фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства щодо володіння своїм майном і його використанням. Вона виступає головною умовою життєдіяльності і основою стабільності фінансового стану підприємства. Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства, відсутності в нього коштів для розвитку виробництва і взагалі поточної діяльності. Надлишкова фінансова стійкість також може негативно впливати на виробничо-господарську діяльність, виступати гальмом її розвитку, супроводжуватися нарощуванням затрат підприємства, накопиченням надлишкових запасів і резервів. В цьому зв'язку особливої актуальності набувають питання пов'язані з визначенням економічної сутності фінансової стійкості, критеріїв її оцінки та управлінням фінансовою стійкістю підприємства.

Фінансова стійкість є головним компонентом загальної стійкості підприємства, тому що є характерним індикатором на підприємстві перевищення доходів над витратами. Вона відбиває такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи коштами здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати по його розширенню і відновленню.

Значний практичний інтерес має вирішення питання про кількісні характеристики фінансової стійкості підприємства, іншими словами, при яких саме показниках фінансовий стан підприємства можна вважати стійким. Його можна вважати стійким, якщо воно покриває власними оборотними засобами не менш як 50% фінансових ресурсів, необхідних для здійснення господарської діяльності, ефективно й цілеспрямовано використовує фінансові ресурси, дотримується фінансової, кредитної й розрахункової дисципліни, тобто платоспроможне.

Отже, фінансова стійкість — комплексне поняття, яке перебуває під впливом різноманітних фінансово-економічних процесів. Тому її слід визначити як такий стан фінансових ресурсів підприємства, результативності їхнього розміщення й використання, при якому забезпечується розвиток виробництва чи інших сфер діяльності - на основі зростання прибутку й активів при збереженні платоспроможності й кредитоспроможності.

Дослідження фінансової стійкості є одним з головних завдань аналізу фінансового стану підприємства. Фінансову стійкість підприємства оцінюють за допомогою абсолютних і відносних показників (коефіцієнтів).

У другому розділі «Оцінка фінансової стійкості та аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Агроцентр технологій» представлено основні засади здійснення фінансово-господарської діяльності на досліджуваному підприємстві, проведено оцінку фінансової стійкості та аналіз фінансового стану ТОВ «Агроцентр технологій».

В сучасних умовах господарювання одне із пріоритетних значень для оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів має фінансова стійкість підприємства. Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних джерел спроможне забезпечувати запаси і витрати, не допустити невинуватої кредиторської заборгованості, своєчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями.

Фінансова стійкість є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства з позиції довгострокової перспективи. Вона відображає здатність підприємства відповідати за свої борги й зобов'язання і нарощувати економічний потенціал. Фінансова стійкість характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства щодо володіння своїм майном і його використанням. Вона виступає головною умовою життєдіяльності і основою стабільності фінансового стану підприємства. Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства, відсутності в нього коштів для розвитку виробництва і взагалі поточної діяльності. Надлишкова фінансова стійкість також може негативно впливати на виробничо-господарську діяльність, виступати гальмом її розвитку, супроводжуватися нарощуванням затрат підприємства, накопиченням надлишкових запасів і резервів.

Здійснивши розрахунок відносних показників фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» у 2012-2016 рр. слід відмітити що досліджуване підприємство характеризується нестійким фінансовим становищем, всі показники знижуються та є нижчими від нормативних значень. Підприємство має високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, не має власного оборотного капіталу, також зростає фінансовий ризик на досліджуваному підприємстві.

При здійсненні оцінки фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» також розраховувались абсолютні показники та здійснено аналіз фінансових ресурсів підприємства, оскільки саме фінансові ресурси формують фінансову стійкість підприємства.

Абсолютними показниками фінансової стійкості є показники, що характеризують міру забезпеченості запасів джерелами їхнього фінансування. Співставленні величини запасів господарюючого суб'єкта з джерелами їхнього фінансування дозволяє визначити тип фінансового стану.

На основі аналізу абсолютних показників оцінки фінансової стійкості можемо зробити висновки що підприємство знаходиться у кризовому

фінансовому стані – запаси не забезпечуються основними джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства.

Аналізуючи фінансові ресурси ТОВ «Агроцентр технологій», слід відзначити, що з кожним роком зменшується вартість власного капіталу, таке зменшення спричинено зростанням чистого збитку підприємства. Довгострокові зобов'язання залишаються майже без змін за весь аналізований період. Поточні зобов'язання зростають кожного року і це підриває фінансову стійкість підприємства та робить його залежним від кредиторів.

Беручи до уваги проведеній аналіз можна стверджувати, що структура фінансових ресурсів підприємства за останні роки була незадовільною. Це пов'язано з істотним збільшенням залученого капіталу в структурі пасивів, наявністю значної дебіторської заборгованості, яка пов'язана з традиційними труднощами збуту продукції в нашій економіці і кредиторської заборгованості, що в свою чергу пов'язано з відсутністю грошових коштів у ТОВ «Агроцентр технологій» для розрахунку з кредиторами. Головною тенденцією в динаміці джерел коштів ТОВ «Агроцентр технологій» є зменшення власного капіталу, збільшення збитків та частки залучених фінансових ресурсів у загальній сумі капіталу, що пояснюється збитковою діяльністю підприємства за аналізований період і в підсумку призводить до зниження фінансової стійкості досліджуваного підприємства.

Основні фінансові показники підприємства, що характеризують фінансовий стан ТОВ «Агроцентр технологій» протягом 2012-2016 рр. є негативними та показують динаміку щодо їх зменшення, що говорить про нестійкий фінансовий стан досліджуваного підприємства.

У третьому розділі «Основні засади підвищення фінансової стійкості господарюючого суб'єкта» досліджено теоретико-наукові концепції управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання, запропоновано заходи щодо оптимізації структури капіталу на досліджуваному підприємстві з метою підвищення його фінансової стійкості та представлено основні аспекти вдосконалення управління фінансовою стійкістю ТОВ «Агроцентр технологій».

Управління фінансовою стійкістю підприємства являє собою систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням такого стану фінансових ресурсів і активів, їх формування та розподілу, яка б дозволила підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності та забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги.

Варто зазначити, що на початковому етапі свого розвитку управління фінансовою стійкістю підприємства передбачало розгляд лише питань, пов'язаних із залученням капіталу з різних джерел та, відповідно, в економічній літературі протягом тривалого часу побутувала думка, що саме з позиції оптимальної структури капіталу необхідно оцінювати фінансову стійкість підприємства. За досить значний час свого розвитку управління фінансовою стійкістю підприємства значно розширило коло питань, що розглядаються, включивши до свого складу проблеми пов'язані з оцінкою ефективності залучення капіталу з різних джерел, оптимізації складу активів та структури

грошових потоків, врахування фінансових ризиків, оптимізації співвідношення рівня доходності і ризику та інше.

На нашу думку, реалізація процесу управління фінансовою стійкістю саме на досліджуваному підприємстві повинна базуватися на принципах, адекватних умовам та особливостям його функціонування. Узагальнення зарубіжного та вітчизняного досвіду організації управління фінансовою стійкістю, досвіду вітчизняних підприємств та аналізу підходів до її оцінки дозволила запропонувати принципи управління фінансовою стійкістю ТОВ «Агроцентр технологій».

Одним з істотних компонентів фінансової стійкості підприємства є наявність у нього фінансових ресурсів, достатніх для розвитку конкурентоздатного виробництва. В свою чергу, самі фінансові ресурси можуть бути в необхідному обсязі сформовані тільки за умови ефективної роботи підприємства, яка зможе забезпечити одержання прибутку. За рахунок прибутку в ринковій економіці підприємство створює фінансову базу як для самофінансування поточної діяльності, так і для здійснення розширеного відтворення. Використовуючи прибуток, підприємство може не лише погасити свої зобов'язання перед бюджетом, банками та іншими підприємствами й організаціями, а й інвестувати засоби в нове будівництво, реконструкцію чи модернізацію наявного устаткування або заміну його прогресивнішим. При цьому для досягнення і підтримання фінансової стійкості важливий не тільки абсолютний обсяг прибутку, а й його рівень щодо вкладеного капіталу підприємства або затрат, тобто рентабельність.

Оптимізація структури капіталу – це важливий етап стратегічного аналізу капіталу, який полягає у визначенні такого співвідношення між вартістю власного капіталу підприємства та вартістю коштів, залучених на основі повернення їх у майбутньому, що залучаються на основі їх повернення, за якого досягається максимальна ефективність діяльності підприємства.

У процесі оптимізації структури капіталу необхідно враховувати кінцевий результат діяльності підприємства, тобто фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування.

Оптимальне співвідношення між власним і позичковим капіталом визначається для кожного підприємства індивідуально в залежності від його особливостей.

Під час розрахунку оптимального співвідношення власного та позичкового капіталу необхідно враховувати не тільки вже відпрацьовані методи оптимізації структури капіталу, але й показники резерву капіталу, рентабельності капіталу та кредитоспроможності підприємства.

Найбільш раціональним щодо досягнення оптимального співвідношення структурних елементів капіталу підприємства може бути метод, в основі якого відбувається одночасна максимізація зростання рентабельності власного капіталу і рівня фінансової стійкості.

У четвертому розділі «Спеціальна частина» подано аналіз поточного стану галузі діяльності досліджуваного підприємства та перспективи розвитку

виробництва екологічних добрив та біологічних засобів захисту рослин в Україні.

У п'ятому розділі «Обґрунтування економічної ефективності запропонованих рішень» здійснено моделювання фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» з метою її підвищення та представлено стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві.

У даному розділі запропоновано модель вдосконаленого процесу управління фінансовою стійкістю на ТОВ «Агроцентр технологій» з метою її підвищення.

Стратегічними цілями у сфері управління фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві з метою її підвищення слід виділити наступні:

- забезпечення платоспроможності та кредитоспроможності;
- підвищення прибутковості ТОВ «Агроцентр технологій»;
- формування оптимальної структури капіталу досліджуваного підприємства.

Кінцевою метою процесу управління фінансовою стійкістю ТОВ «Агроцентр технологій» є досягнення бажаного її стану, тому аналіз якості управління таким процесом можна виконати лише на основі розрахунку та аналізу досягнутих показників фінансової стійкості і, відповідно, фінансовий моніторинг набуває першочергового значення. Окрім цього, в процесі управління фінансовою стійкістю підприємства складаються стійкі взаємозв'язки між даним процесом та іншими. В кінцевому результаті ці взаємозв'язки і визначають зв'язок вхідних фінансових показників та проміжних параметрів, що характеризують фінансову стійкість.

Отже, управління фінансовою стійкістю досліджуваного підприємства забезпечує стабільну платоспроможність у тривалій перспективі, в основі якої є можливості постійної збалансованості активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків.

У шостому розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто питання охорони праці на ТОВ «Агроцентр технологій» та безпеки в надзвичайних ситуаціях досліджуваного суб'єкта господарювання.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Забезпечення фінансової стійкості підприємства, стабільності його функціонування є основним напрямом макроекономічної стабілізації, оскільки макроекономічна і макрофінансова стабілізація в короткостроковому та в довгостроковому періодах є тим економічним середовищем, в якому створюються сприятливі умови для підприємств. Діяльність виробничих підприємств потребує зміцнення їх фінансової стійкості в умовах адаптації до ринкової моделі розвитку економіки.

Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик діяльності підприємства, яка формується під впливом значної кількості факторів. Фінансово стійким є підприємство, яке спроможне за

рахунок власних і залучених коштів забезпечити поточну діяльність та інвестиційно-інноваційний розвиток за умови зростання власного капіталу.

Найбільш суттєвим фактором підвищення фінансової стійкості підприємства є формування достатнього обсягу його реального власного капіталу. Фінансова стабілізація підприємства досягається тільки в разі поєднання таких факторів, як створення умов для забезпечення нарощування обсягів діяльності прибуткового виробництва при сталих темпах зростання реального власного капіталу і здатністю вийти на більш високий рівень фінансової стійкості.

Аналізуючи фінансову стійкість підприємства ТОВ «Агроцентр технологій» протягом 2012-2016 рр. слід відмітити, що абсолютні та відносні показники, які використовувалися для оцінки фінансової стійкості досліджуваного підприємства є нижчими від нормативних значень та мають негативну динаміку. На основі аналізу абсолютних показників оцінки фінансової стійкості можемо зробити висновки, що підприємство знаходиться у кризовому фінансовому стані – запаси не забезпечуються основними джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства.

Підприємство має високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, не має власного оборотного капіталу, також зростає фінансовий ризик на досліджуваному підприємстві.

Беручи до уваги проведений аналіз основних фінансових показників, можна стверджувати, що структура фінансових ресурсів підприємства за останні роки була незадовільною. Це пов'язано з істотним збільшенням залученого капіталу в структурі пасивів, наявністю значної дебіторської заборгованості, яка пов'язана з традиційними труднощами збуту продукції в нашій економіці і кредиторської заборгованості, що в свою чергу пов'язано з відсутністю грошових коштів у ТОВ «Агроцентр технологій» для розрахунку з кредиторами.

Головною тенденцією в динаміці джерел фінансових ресурсів ТОВ «Агроцентр технологій» є зменшення власного капіталу, збільшення збитків та частки залучених фінансових ресурсів у загальній сумі капіталу, що пояснюється збитковою діяльністю підприємства за досліджуваний період.

Оцінка фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві також супроводжувалася аналізом показників ліквідності, ділової активності та прибутковості. На основі проведеного аналізу бачимо, що протягом 2012-2016рр. всі показники ліквідності знаходяться нижче нормативних значень та мають негативну динаміку щодо їх зменшення. Це викликано перевищенням темпів росту поточної заборгованості над темпами росту оборотних активів підприємства.

Протягом досліджуваного періоду, а саме за 2012-2016 роки підприємство отримувало збитки, спостерігається негативна динаміка до їх зростання.

Зниження значення коефіцієнтів оборотності на підприємстві є ознакою спаду ділової активності, що негативно позначилось і на рентабельності (прибутковості), і, як наслідок, на зниженні ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Отже, основні фінансові показники підприємства ТОВ «Агроцентр технологій» протягом 2012-2016 рр. є негативними та показують динаміку щодо їх зменшення, що говорить про нестійкий фінансовий стан досліджуваного підприємства.

Беручи до уваги результати аналізу фінансової стійкості та інших показників на досліджуваному підприємстві виникає необхідність в ефективному управлінні фінансовими ресурсами та фінансовою стійкістю зокрема. Управління фінансовою стійкістю підприємства являє собою систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням такого стану фінансових ресурсів і активів, їх формування та розподілу, яка б дозволила ТОВ «Агроцентр технологій» розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності та забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги. Основною метою такого управління є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку досліджуваного підприємства в поточному та перспективному періодах, що дозволить, в кінцевому підсумку, максимізувати його ринкову вартість. Для досягнення цієї мети управління фінансовою стійкістю на досліджуваному підприємстві має забезпечити виконання наступних завдань:

- забезпечення оптимальної структури капіталу та активів,
- забезпечення постійної платоспроможності та кредитоспроможності,
- збалансування та забезпечення оптимальної структури грошових потоків.

Управління фінансовою стійкістю підприємства має певні особливості: відповідає ознакам підпорядкованості до загальної системи управління господарською діяльністю підприємства; залежить від економічних особливостей конкурентного середовища та організаційно-правової форми функціонування підприємства; завжди пов'язано з постійною дією фінансових ризиків погіршення економічної урегульованості використання ресурсного потенціалу.

Важливим завданням управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення оптимальної структури його фінансових ресурсів, що дасть змогу забезпечити платоспроможність підприємства та, як результат, його фінансову стійкість.

Управління фінансовою стійкістю підприємства також передбачає забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства у перспективі в межах допустимого рівня ризику. Відповідно, забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку та функціонування забезпечується формуванням оптимальної та гнучкої структури капіталу, забезпеченням постійної платоспроможності та ліквідності, збалансуванням грошових потоків, забезпеченням кредитоспроможності, вільним маневруванням грошових коштів, забезпеченням оптимальної структури пасивів та постійним стабільним перевищенням доходів над витратами.

Ріст фінансової стійкості підприємства залежить від багатьох факторів. Найбільше темпи росту показників фінансового стану та фінансової стійкості на ТОВ «Агроцентр технологій» залежать від зростання чистого прибутку, рентабельності продажу, наявності власних оборотних коштів, зниження заборгованостей підприємства.

Забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» на сьогоднішній день реально може бути досягнуто шляхом збільшення прибутку підприємства, зростання обсягу грошових ресурсів, скорочення зовнішніх та внутрішніх зобов'язань, оптимізації структури капіталу підприємства, реконструкції та відстрочки кредиторської заборгованості, прискорення оборотності дебіторської заборгованості, нормалізації розміру запасів товарно-матеріальних цінностей за рахунок реалізації запасів готової продукції. Запровадження перерахованих заходів дозволяє в рамках зміцнення фінансової стійкості підприємств створити сприятливі умови для практичної реалізації найефективніших форм господарювання підприємства.

Важливим напрямком, який допоможе покращити фінансову стійкість ТОВ «Агроцентр технологій» та й інші фінансові показники роботи підприємства – це збільшення обсягів реалізації продукції. Збільшення обсягів реалізації можна досягнути в першу чергу через ефективну рекламну кампанію, яка обов'язково включатиме рекламу в мережі Інтернет.

При збільшенні обсягів реалізації наступним дієвим кроком у підвищенні фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» буде розширення обсягів діяльності, нарощення виробничих потужностей та збільшення обсягів випуску продукції, що в кінцевому результаті збільшить доходи і прибутки підприємства.

Першочерговим завданням, яке передуватиме розширенню обсягів виробництва доцільно розширити ринки збуту. Беручи до уваги специфіку діяльності ТОВ «Агроцентр технологій», а саме виготовлення інноваційної продукції та еко-технологій в рослинництві, тваринництві та побуті, підприємству необхідно акцентувати свою увагу на вдосконаленні системи маркетингу. Досліджуваному підприємству доцільно налагодити тісну співпрацю в першу чергу з фермерськими господарствами, організовуючи певні презентаційні заходи щодо детальнішого роз'яснення переваг своєї продукції.

Актуальним напрямком розширення клієнтської бази може стати активізація рекламної кампанії за межами країни, експансія на зовнішні ринки збуту, оскільки продукція ТОВ «Агроцентр технологій» є значно нижчою у ціні в порівнянні з зарубіжними аналогами та має високу якість.

Узагальнюючи вище сказане, можна видіти такі заходи щодо покращення фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій»:

- правильний вибір тактики і стратегії управління фінансовими ресурсами, прибутком, визначивши стратегічні і поточні цілі діяльності підприємства;
- здійснення моніторингу фінансових показників, визначення їх відхилень від нормативних значень та виявлення причин цих відхилень з метою їх виправлення;
- проведення фінансового прогнозування, тобто дослідження та розробку

можливих шляхів розвитку фінансів підприємства в перспективі;

- підвищення рівня системи управління підприємства загалом, ґрунтуючись на засадах ринкової економіки;
- збільшення обсягу грошових ресурсів, котре можна досягнути за рахунок скорочення обсягів дебіторської заборгованості;
- скорочення зовнішніх та внутрішніх зобов'язань, оптимізації структури капіталу підприємства;
- реконструкція та відстрочка кредиторської заборгованості, прискорення оборотності дебіторської заборгованості;
- збільшення частки власного капіталу за рахунок підвищення прибутковості діяльності досліджуваного підприємства;
- збільшення обсягів випуску продукції, розширення ринків збуту та вдосконалення системи маркетингу що в кінцевому результаті збільшить доходи і прибутки підприємства. Тут доцільно налагодити тісну співпрацю з фермерськими господарствами. Актуальним напрямком розширення клієнтської бази може стати активізація рекламної кампанії за межами країни, експансія на зовнішні ринки збуту, оскільки продукція ТОВ «Агроцентр технологій» є значно нижчою у ціні в порівнянні з зарубіжними аналогами та має високу якість.

Запропоновано модель вдосконаленого процесу управління фінансовою стійкістю на ТОВ «Агроцентр технологій» з метою її підвищення.

Стратегічними цілями у сфері управління фінансовою стійкістю на досліджуваному підприємстві з метою її підвищення слід виділити наступні:

- забезпечення платоспроможності та кредитоспроможності;
- підвищення прибутковості ТОВ «Агроцентр технологій»;
- формування оптимальної структури капіталу досліджуваного підприємства.

Кінцевою метою процесу управління фінансовою стійкістю ТОВ «Агроцентр технологій» є досягнення бажаного її стану, тому аналіз якості управління таким процесом можна виконати лише на основі розрахунку та аналізу досягнутих показників фінансової стійкості і, відповідно, фінансовий моніторинг набуває першочергового значення. Окрім цього, в процесі управління фінансовою стійкістю підприємства складаються стійкі взаємозв'язки між даним процесом та іншими. В кінцевому результаті ці взаємозв'язки і визначають зв'язок вхідних фінансових показників та проміжних параметрів, що характеризують фінансову стійкість.

Отже, управління фінансовою стійкістю досліджуваного підприємства забезпечує стабільну платоспроможність у тривалій перспективі, в основі якої є можливість постійної збалансованості активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків.

Розробка програми дій щодо управління фінансовою стійкістю підприємства базується, з одного боку, на обраній раніше стратегії, а з іншого – на системі його внутрішнього планування. Вона тісно пов'язана з місією ТОВ «Агроцентр технологій» та генеральною стратегією діяльності і визначених на плановий період основних показниках його фінансово-економічної діяльності.

Запровадження перерахованих заходів дозволяє в рамках зміцнення фінансової стійкості підприємств створити сприятливі умови для практичної реалізації найефективніших форм господарювання підприємства.

СПИСОК ПРАЦЬ ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наталія Константюк, Марта Липна. Теоретичні аспекти оцінки фінансової стійкості та її місце в оцінці фінансового стану підприємства /Соціально-економічні аспекти розвитку економіки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих учених (м. Тернопіль, 27-28 квітня 2017 р.) / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. – С.102-104.

АНОТАЦІЯ

Липна М. А. Моделювання фінансової стійкості суб'єктів господарювання з метою її підвищення (на прикладі ТОВ «Агроцентр технологій»). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2018.

Об'єкт дослідження – загальні науково-теоретичні та методичні підходи щодо оцінки фінансової стійкості підприємства та шляхів її зміцнення у діяльності ТОВ «Агроцентр технологій».

Метою даного дослідження виступає теоретичне обґрунтування економічної сутності, необхідність оцінки фінансової стійкості у діяльності господарюючих суб'єктів, виявлення базисних факторів формування та зміцнення фінансової стійкості з метою її підвищення на прикладі ТОВ «Агроцентр технологій».

Методи дослідження. Метод діалектичного пізнання; прийоми спостереження, групування, класифікації, порівняння; економічний аналіз; фінансовий аналіз; метод синтезу; статистичний аналіз; метод узагальнення.

У даному дослідженні представлено методичні аспекти оцінки фінансової стійкості суб'єктів господарювання та теоретико-наукові концепції управління фінансовою стійкістю підприємства. Здійснено оцінку фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» та аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства. Запропоновано заходи щодо оптимізації структури капіталу, представлено основні аспекти вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства, здійснено моделювання фінансової стійкості ТОВ «Агроцентр технологій» з метою її підвищення та наведено стратегічні аспекти досягнення фінансової стійкості на досліджуваному підприємстві.

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансові ресурси підприємства, структура фінансових ресурсів, управління фінансовою стійкістю, фінансовий стан підприємства.

ANNOTATION

Lypna M. Business entities finance stability modelling aimed at its increase (LLC “Technologies agrocenter“ as a case study). – Manuscript.

The research to obtaining education degree «Master» in the specialty 072 «Finance, Banking and Insurance». – Ternopil Ivan Puluj National Technical University. – Ternopil, 2018.

The object of the research - general scientific-theoretical and methodical approaches to assessing the financial stability of the enterprise and ways to strengthen it in the activities of LLC “Technologies agrocenter“.

The purpose of this research is the theoretical substantiation of the economic essence, the need to assess financial stability in the activities of economic entities, identify the basic factors for the formation and strengthening of financial stability in order to increase it on an example of LLC “Technologies agrocenter“.

Research methods. Method of dialectical cognition; observation, grouping, classification, comparison; economic analysis; financial analysis; synthesis method; statistical analysis; generalization method.

This research presents the methodical aspects of assessing the financial stability of economic entities and the theoretical and scientific concepts of managing financial sustainability of the enterprise. An estimation of financial stability of LLC “Technologies agrocenter“ and an analysis of the financial condition of the investigated enterprise is made. The proposed measures to optimize the structure of capital, presents the main aspects of improving the management of financial sustainability of the enterprise, implemented modelling of financial stability LLC "Agrocentre technologies" in order to enhance it and presents the strategic aspects of achieving financial stability in the investigated enterprise.

Key words: financial stability, financial resources of enterprise, structure of financial resources, financial stability management, financial situation of enterprise.